
**REGULERING AF VANDLØB OG KANALER I SKOVMOSE
INDKOMNE HØRINGSSVAR PERIODEN 27. oktober – 25. november 2015
BEHANDLING**29. februar 2016

Sønderborg Kommune har i perioden 27. oktober – 25. november 2015 haft regulering af vandløb og kanaler i Skovmose i en fire ugers offentlig høring. Vi modtog indenfor høringsfristen 48 individuelle høringssvar, samt 1 fællessvar, som omfattede 46 medunderskrivere. Alle høringssvar er blevet behandlet, drøftet og vurderet.

Forvaltningen har valgt at gruppere svarene i følgende hovedgrupper: partsfordelingen (individuel), TWI-model, vedligehold, det tekniske og tidsplan/etaper.

- Den specifikke partsfordeling
- TWI-model
- Vedligehold
- Det tekniske
  - Skovbyledning
  - Volde
  - Havudløb
  - Ny rørledning
  - Lærkemose
  - Forslag
- Tidsplan/etaper

Der er 43 høringssvar, som har en udpræget individuel karakter. De har fået en individuel behandling og et individuelt svar og vil ikke blive behandlet yderligere her. De øvrige høringssvar bliver behandlet i dette notat.

TWI-model

Der er 21 af henvendelserne, der omhandler TWI-modellen, altså den måde, som partsfordelingen bliver beregnet på. Holdningen er at partsfordelingen er uforståelig, fejlagtig eller uretfærdig.

Partsfordelingerne er baseret på en matematisk model, som kan beregne lunger i terrænet, hvor der er en tilbøjelighed til at stå vand. Modellen hedder *Topografic Wetness Index* (TWI) og beregningerne bygger på et områdes oplandsareal samt hældning på terrænet. Data stammer fra en digital terrænmodel (DTM) fra 2010, som endnu er det nyeste datamateriale til formålet. Der er gennemført højdescanninger, senest i foråret 2015, men disse data er ikke behandlet og frigivet endnu.

I modellen tages der ikke højde for nedsivning, dræning, huse på forhøjet sokkel eller pæle, lokale jordvolde, sandsække m.v., og jorden regnes som impermeabel – altså tæt.

Ydermere er det ikke koten der er bestemmende for, hvilken betalingsfaktor ejendommen har fået. Selvom ejendommen ligger på en bakkeskråning kan der være en lavning på grunden, som gør, man stadig har risiko for at blive oversvømmet.

Der findes mere avancerede og komplekse modeller. De er væsentligt mere bekostelige og med de mange usikre inputs til modellen er der stor sandsynlighed for, at resultatet ikke kommer tættere på "virkeligheden" end TWI-modellen. Det er forvaltningens skøn, at en detailanalyse af hver eneste grund med opmåling af terrænhældninger, sokkelkoter, mindre volde, inspektion af eventuelle dræn m.v. kan koste op mod 2 mio kr uden at resultatet bliver bedre.

Flere ønsker, at udgifterne fordeles ligeligt mellem alle grundejere – altså en solidarisk partsfordeling. Dette er der ikke hjemmel til i vandløbsloven. Parterne skal deles efter nytten af projektet.

Der er nogle høringssvar, som mener, at vandet fra Skovby, Lysabild og Rubæk skal håndteres af dem, som afleder vandet. Det er ikke sådan vandløbsloven er tænkt. Ifølge vandløbsloven har en grundejer pligt til at modtage det vand fra opstrømliggende arealer, som stammer fra et naturligt terræn. Sammen med denne pligt er der en ret til at aflede vandet videre nedstrøms. Fra gamle luftfotos og landkort kan man orientere sig om, at vandet altid er løbet gennem sommerhus-området og at husene i princippet er opført på en vandvej.

Vedligehold

Der er nogle høringssvar, som kritiserer Sønderborg Kommune vedligeholdelse af især G-kanalen. Denne manglende vedligeholdelse skulle bl. a. ligge til grund for oversvømmelserne i 2011 og at der ikke er afvandsproblemer, når kommunen oprensner og vedligeholder.

I forbindelse med regnen i julen 2015 blev det imidlertid klart, at oprensning og vedligeholdelse af G-kanalen ikke i sig selv kan forhindre oversvømmelser. G-kanalen var blevet grundigt oprenset af en såkaldt edderkop i oktober 2015. Alligevel blev store dele af Skovmose oversvømmet i julen, både i de øverste områder og i de lavere områder. Sønderborg Kommune har forespurgt fire af de forsikringsselskaber, som opererer i området. De adspurgte selskaber oplyser, at der er modtaget anmeldelser fra mindst 18 sommerhusejere om beskadigede sommerhuse i julen 2015 på trods af indsats fra Beredskabet. Ifølge oplysninger fra de adspurgte forsikringsselskaber udgjorde deres erstatningsudbetalinger ca. 1,5 mio. kr.

Det tekniske

- Skovbyledningen

Nogle høringssvar behandler det forhold, at Skovbyledningen bliver ført ned gennem Skovmose og at den er underdimensioneret. Skovbyledningens forløb har ikke ændret sig væsentligt i mange år og dimensionerne på ledningen er heller ikke ændret, hverken opstrøms eller nedstrøms sommerhusområdet. Gennem sommerhusområdet er ledningen opdimensioneret for at kompensere for det tryktab, som stammer fra en ændret linjeføring.

- Volde

I nogle høringssvar bliver der udtrykt bekymring for, at etableringen af volde omkring Skovmose vil holde på vandet og forværre problemet, da vandet kommer ind under alle omstændigheder. Det er dog en kendsgerning, at problemet skal løses ved at afskære udefrakommende vand samtidigt med at muligheden for at aflede det interne vand fra området bevares.

I nogle høringssvar bliver der givet udtryk for, at det tekniske forarbejde er mangelfuldt, og at oplysninger om effektivitet i forhold til udgifter for forslagene ikke er præsenteret. Sønderborg Kommune oplever, at forarbejdet har været ret grundigt og med flere høringer. Det vil nok være vanskeligt at foretage en effektivtetsberegning, som vil være alment accepteret. Det står dog klart, at de gentagne oversvømmelser giver materielle skader på huse og veje i området.

Det har i nogle høringssvar været bemærket, at enkelte grøfter og diger ikke vil gavne enkelte matrikler. Det er Sønderborg Kommunes holdning, at løsningen skal betragtes som en helhedsløsning, som adresserer de overordnede problemer.

- Havudløb

Der er høringssvar, hvori det foreslås at kommunen undersøger alternative løsninger til et forlænget havudløb, f.eks. ejector, hævert eller stensætning. Den nuværende løsning er vurderet af TT hydraulics ApS, som anbefaler, at udløbet etableres som ledning, der er den teknisk enkleste måde af hensyn til drift og vedligehold. Dette betyder at ledningen føres så langt ud at tilsanding undgås.

I et høringssvar bliver der stillet spørgsmål til, hvorvidt det er de rigtige ventiler, som benyttes ved Fyrremose, så vandet ikke løber baglæns ind i området. Det bliver i projektet specificeret, hvilke ventiler, der skal anvendes, så tilbageløb undgås. Desuden skal det sikres at kontraventilerne er funktionelle og slutter tæt. Kontraventilerne skal løbende kontrolleres gennem driftsrutiner.

- Ny rørledning

I et høringssvar bliver der spurgt om der er uoverensstemmelse mellem ansøgningen og tegning A mht. placeringen af ledningen langs Egemose. Det ønskes opklaret om røret ligger på sommerhussiden eller marksiden? Svaret er, at røret ligger på marken opstrøms og på sommerhussiden fra campingpladsen, som vist på tegning.

Ligeledes ønskes det oplyst hvor rørledningen præcist bliver etableret i forhold til vej, græs og hegn. Dette afklares først i forbindelse med detailprojektering.

- Lærkemose

Der er modtaget en række henvendelser om Lærkemose som udtrykker den holdning, at Lærkemose ikke vil få gavn af projektet, da dette kun tager hensyn til Egemose, Birkemose og Fyrremose. Sønderborg Kommune har ved egne observationer noteret sig problemer ved kraftig regnskyl, også i Lærkemose.

- Forslag

Der er en del høringssvar, som indeholder tekniske forslag til forbedring af projektet. Forslagene er blevet vurderet i forbindelse med Orbicons besigtigelse i området op til detailprojekteringen.

Tidsplan/etaper

I nogle høringssvar bliver der udtrykt undren over, at Sønderborg Kommune ikke venter med at gå i gang med Skovmose-projektet, til man ser resultatet af separatkloakeringen i Skovby, og anlæggelsen af det nye vådområde ved Birkepøl.

Separatkloakering af Skovby er ikke tidsmæssigt fastsat og det er Sønderborg Kommunes opfattelse, at oversvømmelsesproblemerne i Skovmose har en karakter, så yderligere udsættelser skal undgås. Det er også vigtigt at være opmærksom på, at en stor del af det vand, der oversvømmede Skovmose i julen 2015 ikke kom fra kloakerede områder. Det var vand, der strømmede på jordoverfladen fra markerne i området. De var efter flere måneders nedbør vandmættede og kunne ikke opsuge mere vand. En separatkloakering vil altså ikke hjælpe på problemet.

Birkepøl-projektet kan tidligst blive etableret om nogle år. Sønderborg Kommune har dog valgt at foretage en tilretning af projektet, idet den foreslåede udvidelse af kanal L85 (E-kanalen) tages ud af projektet, fordi den ligger i projektområdet for Birkepøl-projektet.

Der er nogle hørings svar, som foreslår, at man starter med en mindre løsning, og så se om dette er tilstrækkeligt. Det er Sønderborg Kommunes vurdering at besparelsen ved et reduceret projekt er begrænset, hvorfor det ikke giver mening at dele det op i etaper. Det er desuden vigtigt, at alle sommerhusene i Skovmose sikres mod yderligere oversvømmelser.